



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem ve věci

žalobkyně: **JUDr. E. N.**
sídlem X
zastoupena obecným zmocněncem Mgr. R. Ř.
bytem X

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 446/3, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 3. 2021, č. j. JMK 33847/2021, sp. zn. S-JMK 24352/2021/OD/VW,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Městský úřad Židlochovice (dále jen „městský úřad“) rozhodnutím ze dne 4. 1. 2021, č. j. 108035/2019-7, uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku provozovatele vozidla dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Přestupku se žalobkyně dopustila tím, že nezajistila, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla silničního provozu, neboť neznámý řidič jí provozovaného vozidla r. z. X, dne 25. 9. 2019 v 07:56 a dne 26. 9. 2019 v 09:41 hod. na silnici II/245 v Židlochovicích (km 6,9 – 7,2) překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci o méně než 20 km/h. Za spáchání přestupku uložil městský úřad žalobkyni pokutu ve výši 1 500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Odvolání žalobkyně žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí městského úřadu potvrdil.

II. Žaloba

2. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu. Namítá nezákonný postup městského úřadu a žalovaného v souvislosti s námitkou podjatosti, kterou ve správním řízení dne 8. 12. 2020 uplatnila. Oprávněná úřední osoba v takovém případě měla dle § 14 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) povinnost bezodkladně uvědomit svého nadřízeného a do doby posouzení námítky mohla provádět jen takové úkony, které nesou odkladu. To ovšem neučinila, neboť dne 9. 12. 2020 provedla úkony dokazování mimo ústní jednání bez přítomnosti žalobkyně, seznámení s podklady pro rozhodnutí a zaměření a náčrtku místa spáchání přestupku. Žalobkyně nesouhlasí s tím, že jde o úkony, u kterých nehraje roli to, která oprávněná úřední osoba je provádí.
3. Z judikatury Nejvyššího správního soudu dále vyplývá, že rozhodnutí o námitce podjatosti musí předcházet rozhodnutí o věci samé a tato vada nemůže být dodatečně zhojena v odvolacím řízení. Jiný postup je procesní vadou, která ve svém důsledku má podstatný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí o věci samé a zakládá důvod pro zrušení rozhodnutí. Dle žalobkyně v tomto ohledu nestačí pouhé sdělení, že se námitkou správní orgán zabývá, nebude. Pokud městský úřad o námitce podjatosti rozhodl usnesením (čímž uznal svůj chybný postup) až po vydání rozhodnutí ve věci samé, zatížil své rozhodnutí shora vymezenou vadou.
4. Žalovaný se dle žalobkyně vůbec nezabýval odvolací námitkou, že dle § 16 odst. 3 správního řádu úřední osoba, která se dozví o okolnostech nasvědčujících, že je vyloučena, je povinna o nich bezodkladně uvědomit svého představeného a do doby, než představený posoudí, zda je úřední osoba vyloučena, může tato osoba provádět jen takové úkony, které nesou odkladu a v řízení může pokračovat až po (nepravomocném) rozhodnutí o námitce podjatosti.
5. Správní orgány se odvolávají na pozdní uplatnění námítky podjatosti, aniž by však prokázaly a v odůvodnění rozhodnutí sdělily, kdy přesně se žalobkyně o důvodu vyloučení dozvěděla. Není totiž podstatné, kdy se žalobkyně dozvěděla o tom, kdo je oprávněnou úřední osobou, ale podstatný je okamžik, kdy spadá v jednání oprávněné úřední osoby podjatost. Takový okamžik nastal několik dní před uplatněním námítky a žalobkyně neprodleně konala.
6. Žalobkyně svou námitku odůvodnila postupem oprávněné úřední osoby v jiném řízení. Později doplnila, že o podjatosti svědčí i obsah rozhodnutí městského úřadu v nynější věci,

kde se opakovaně uvádí formulace „nezodpovědný řidič“. Jedná se o osobní invektivy popírající presumpci neviny. Žalobkyně odmítá, že jde o citaci formulace, kterou sama použila. Žalobkyně proto navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasí, napadené rozhodnutí považuje za správné a odůvodněné. Na jeho odůvodnění v podrobnostech odkazuje a navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

8. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
9. Žaloba **není důvodná**.
10. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že dne 27. 1. 2020 byl žalobkyni doručen ve věci nynějších přestupků příkaz; v příkazu je uvedeno, že věc vyřizuje Bc. K. N., a je podepsána vedoucí oddělení Bc. T. L. Dne 3. 2. 2020 převzal zastoupení žalobkyně nynější zmocněnec.
11. Dne 8. 12. 2020 vznesl zmocněnec u městského úřadu námitku podjatosti, kterou odůvodnil postupem oprávněné úřední osoby v jiném řízení a tím, že výše pokut ovlivňuje výši mzdy oprávněné úřední osoby.
12. Námitku podjatosti vyřídil městský úřad sdělením ze dne 14. 12. 2020, v němž uvedl, že námitka podjatosti nebyla uplatněna bezodkladně, a tudíž k ní nebude dle § 14 odst. 3 správního řádu přihlížet. S úřední osobou v nynější věci totiž byla žalobkyně seznámena v příkaze ze dne 27. 1. 2020. Zmocněnec žalobkyně zastupuje souběžně v jiném přestupkovém řízení společnost TMC CR, s.r.o., v tomto řízení taktéž v srpnu 2020 namítal podjatost úřední osoby. Městský úřad doplnil, že důvodem vyloučení úřední osoby není nespokojenost účastníka řízení s tím, že se řízení nevyvíjí v jeho prospěch.
13. Dne 4. 1. 2021 vydal městský úřad rozhodnutí ve věci nynějších přestupků. K námitkám žalobkyně uvedl v podstatě tolik, že správní orgán do vyřízení námítky podjatosti nerozhodoval a prováděl jen takové úkony, u nichž nehrálo roli to, která úřední osoba je provádí.
14. Žalobkyně si na nevyřízení námítky podjatosti formálním usnesením stěžovala, na což městský úřad reagoval usnesením představeného úřední osoby, které bylo vydáno dne 26. 1. 2021. V usnesení se představený úřední osoby ztotožnil se závěrem městského úřadu o opožděnosti námítky podjatosti. Jelikož s důvody uváděnými v námitce se městský úřad dosud věcně nevypořádal (ani v rozhodnutí ve věci samé), rozhodl se představený tento nedostatek napravit formou usnesení. Dospěl k závěru, že postup v jiném řízení (ve kterém zmocněnec žalobkyně uplatňuje svá práva a podává námítky a stížnosti) nelze považovat za důvod podjatosti. Výše prostředků vybraných ze správních poplatků a sankcí nemá vliv na

výši odměny oprávněné úřední osoby. Sama oprávněná úřední osoba jakýkoliv vztah k žalobkyni či jejímu zmocněnci vyloučila.

15. Dne 2. 3. 2021 bylo vydáno napadené rozhodnutí.
16. Podle § 14 odst. 3 správního řádu *účastník řízení může namítat podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví. K námitce se nepřihlédne, pokud účastník řízení o důvodu vyloučení prokazatelně věděl, ale bez zbytečného odkladu námitku neuplatnil. O námitce rozhodne bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení (dále jen „představený“).*
17. Obecně platí, že včasná a jednoznačně formulovaná námitka podjatosti musí být předložena k rozhodnutí služebně nadřízenému úřední osoby. Do doby, než je o námitce podjatosti úřední osoby alespoň v prvním stupni rozhodnuto, může tato osoba provádět jen takové úkony, které nesnesou odkladu, a nemůže dojít k vydání rozhodnutí ve věci samé. V opačném případě by se dle okolností mohlo jednat o podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem s možným dopadem do zákonnosti rozhodnutí o věci samé. Tyto obecné závěry vyplývají z judikatury, na kterou žalobkyně v žalobě odkazuje, a kterou není třeba podrobně shrnovat.
18. Podstatné ovšem je, že uvedené platí pro námitku podjatosti, která je včasná, je alespoň rámcově odůvodněná a její důvody nejsou zjevně nesrozumitelné či nesmyslné (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2018, č. j. 6 As 75/2018 – 83). I v případě včas uplatněné námitky podjatosti platí, že nevypořádání námitky podjatosti nemohlo mít vliv na zákonnost správního rozhodnutí v případě, že byla vznesena nekonkrétní všeobecná námitka podjatosti všech zaměstnanců žalovaného správního orgánu, odůvodněná pouze odkazem na jejich postup v jiných věcech, které nesouvisí s předmětem řízení před odvolacím orgánem. Taková námitka je totiž na první pohled nedůvodná (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2010, č. j. 7 As 72/2010 – 385). Závěr o včasnosti, důvodnosti, srozumitelnosti či smysluplnosti námitky podjatosti je oprávněn učinit i soud při přezkumu konečného správního rozhodnutí. Z těchto hledisek je soud oprávněn posoudit vznesenou námitku podjatosti, aniž byl předtím dodržen postup podle § 14 odst. 3 správního řádu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2020, č. j. 8 As 127/2018 – 50).
19. Zbývá dodat, že pozdní uplatnění námitky podjatosti nevede k tomu, že by se správní orgán tvrzenými důvody podjatosti vůbec nemusel zabývat a v řízení by bez dalšího mohla činit úkony i osoba, o jejíž nepodjatosti lze důvodně pochybovat. V případě, že existují důvody zakládající podjatost úřední osoby, a tato skutečnost mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, je odvolací správní orgán povinen toto při posuzování zákonnosti prvostupňového rozhodnutí zohlednit, stejně jako správní soud k námitce žalobce v řízení o žalobě proti rozhodnutí dle § 65 s. ř. s.
20. V nynější věci nepřistoupily správní orgány k postupu dle § 14 odst. 3 správního řádu, neboť námitka podjatosti nebyla uplatněna včas. S tímto závěrem se krajský soud ztotožňuje. Pakliže příkaz v nynější věci byl žalobkyni doručen dne 27. 1. 2020 (jako „vyřizující“ osoba byl označen Bc. N. a podepsána byla Mgr. L.), bylo žalobkyni již od této doby nepochybně známo, že tyto dvě osoby jsou oprávněnými úředními osobami. Žádné jiné úřední osoby ve věci žalobkyně ve správním řízení procesní úkony nečinily. Námitka podjatosti a stížnost zástupce žalobce v jiném řízení (od nichž nyní podjatost dovozuje)

byly uplatněny dne 31. 8. 2020, resp. dne 30. 9. 2020. Pokud žalobkyně v nynějším řízení prostřednictvím svého zmocněnce vznesla námitku podjatosti až dne 8. 12. 2020 (tedy s více než dvouměsíčním odstupem), námitka nebyla vznesena bez zbytečného odkladu.

21. Tato chronologie a její význam jsou jednoznačně patrné již ze sdělení městského úřadu ze dne 14. 12. 2020, stejně jako z usnesení, kterým bylo později o námitce podjatosti rozhodnuto. Jak vyplývá z obsahu tohoto usnesení, nebylo jím uznáno pochybení spočívající v absenci postupu dle § 14 odst. 3 správního řádu. Naopak, i v tomto usnesení byla správnost předchozího postupu městského úřadu potvrzena, nad rámec toho však bylo zároveň žalobkyni také sděleno, proč skutečnosti uplatněné v námitce nemohou založit důvody podjatosti úřední osoby. Také s tím se krajský soud zcela ztotožňuje.
22. Jak vyplývá z dlouhodobé judikatury Nejvyššího správního soudu, obecné odkazy na postup úřední osoby v jiném správním řízení (zde nadto nebylo ani uvedeno, která úřední osoba má být dle žalobkyně podjatá), ani nepodložené spekulace o systému odměňování úředních osob totiž *prima facie* nemohou vést k pochybnostem o nepodjatosti úřední osoby. Obecná námitka podjatosti odůvodněná pouze odkazem na postup úřední osoby v jiných věcech je na první pohled nedůvodná (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2010, čj. 7 As 72/2010 – 385). Z toho, že součástí platu zaměstnanců správních orgánů je nenároková složka, jejíž výše se může pohybovat a může se lišit např. s výkonností těchto zaměstnanců, bez indicie o existenci systému cílových odměn nelze ještě dovozovat podjatost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2020, č. j. 4 As 444/2019 – 38, nebo ze dne 22. 9. 2020, č. j. 10 As 94/2020 – 36).
23. Pokud žalobkyně v odvolání proti rozhodnutí městského úřadu „doplnila“ námitku podjatosti o tvrzení, že formulace „nezodpovědný řidič“ je osobní invektivou vůči žalobkyni, tato skutečnost již na povinnost postupovat dle § 14 odst. 3 správního řádu nemá žádný vliv. Námitka podjatosti uplatněná po vydání rozhodnutí nevede k postupu dle § 14 odst. 3 správního řádu, neboť řízení je již v prvním stupni skončeno; odvolací správní orgán se s uplatněnými skutečnostmi vypořádá ve svém rozhodnutí. To žalovaný učinil na str. 4 napadeného rozhodnutí, kde konstatoval, že termín „nezodpovědný řidič“ není svévolnou invektivou, ale reakcí městského úřadu na terminologii, kterou ve správním řízení použila sama žalobkyně. Tomuto závěru nemá krajský soud co vytknout.
24. Také ostatní odvolací námitky vypořádal žalovaný v kontextu dosavadního průběhu správního řízení dostatečně. Žalobkyně v žalobě odkazuje na § 16 odst. 3 správního řádu (obsahově se zřejmě jedná o § 14 odst. 4 správního řádu), a skutečnosti odpovídající žalobním bodům (do vyřízení námitky neměla oprávněná úřední osoba činit žádné úkony a nemělo být vydáno rozhodnutí). V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný ztotožnil se závěry městského úřadu stran opožděnosti uplatněné námitky podjatosti, o které proto nemuselo být rozhodnuto samostatným usnesením. Dále uvedl, že městský úřad se námitkou podjatosti v dostatečné míře zabýval. Po obsahové stránce vyhodnotil žalovaný námitku žalobkyně jako zcela neodůvodněnou a obecného a spekulativního rázu, což je i dle krajského soudu zcela odpovídající hodnocení.

V. Závěr a náklady řízení

25. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

26. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 s. ř. s. Neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

V Brně dne 4. května 2022

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce